

Eva Langballe
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

GENERALDIREKTØREN

DR Byen

Emil Holms Kanal 20

DK-0999 København C

T +45 3520 3040

www.dr.dk

Kenneth Plummer

D +45 3520 8012

E kp@dr.dk

17.03 2010

Kære Eva Langballe

Du har d. 16. januar 2010 klaget over programmet *Spezialklassen*. Efter at redaktionen afviste din kritik, har du klaget videre til lytternes og seernes redaktør. Han har nu gennemgået sagen og lavet en indstilling til min afgørelse.

Jeg fremsender hermed indstillingen, som jeg fuldt ud kan følge. Jeg skal samtidig beklage det sene svar.

Med venlig hilsen

Kenneth Plummer
Generaldirektør

Kopi: Journalen

Kanalchef Birgitte Fredsby

Redaktør Peter Molde-Amelung

Advokat Peter Skov

**Indstilling fra lytternes og seernes redaktør
Klage over børneprogrammet *Specialklassen*.
Sendt på DR Ramasjang siden januar 2010.**

Starten af dukkeserien *Specialklassen* (bestående af i alt 18 afsnit) havde premiere på DR's nye børnekanal, DR Ramasjang i januar 2010. I serien følges børnene Jeppe og Osman og deres liv og skolegang.

Eva Langballe klagede første gang over programmet den 16. januar 2010 og skrev bl.a.:

"..... den er groft diskriminerende og det er helt utroligt at nogen kan finde på, at hænge en bestemt gruppe børn ud som i forvejen har kæmpeproblemer og som på skolerne ofte mobbes af de typiske børn for deres anderledeshed. Som lærer gennem 30 år og mor til en specialklassedreng med et i forvejen lavt selvværd, kan jeg oplyse jer om, at det ikke er humor, men perfid og desværre ret symptomatisk for vores samfund.(...) Jeg håber at høre en meget god forklaring fra jer- og regner bestemt ikke med at se programmet i sendefloden igen."

Den 19. januar 2010 svarede redaktør Peter Molde-Amelung på klagen og skrev bl.a. at:

" Hele spørgsmålet om hvordan vi tackler de udfordringer som specialklasse-elever står over for er svært og tabubelagt. Derfor bruger vi komedien til at tage fat på et hjørne af emnet. Det er vores erfaring, at netop ved at fortælle med humor, er det muligt at få børn til at lytte til emner, som ellers er tunge at beskæftige sig med. Det er bestemt ikke hensigten at give skyts til mobning, men tværtimod, i fiktionens skikkelse, at skildre hvordan det føles at være ved siden af det normale og her i gennem opnå en forståelse for, hvordan det er at være uden for normen.

Vi har lagt stor vægt på at skildre seriens hovedpersoner med varme og med så mange nuancer, som der er plads til i komedie. Og en vigtig pointe er, at Osman og Jeppe på trods af al den modstand de møder, holder fast i deres venskab og andre vigtige værdier."

Redaktøren fremhævede samtidig:

" Jeg mener det er vigtigt for os som public service institution og afsender af budskaber til børn, at tage fat i emner, som kan være belagt med fordomme og tavshed, undersøge disse emner for at beskrive nuancer og således vise at fordomme ofte bygger på forkerte forenklinger af virkeligheden. At tilskynde til en debat, som kan gavne de svage i samfundet."

Eva Langballe var helt uenig i svaret og skrev i sin fastholdelse af klagen bl.a.:

"Med hensyn til at sætte fokus på et tabubelagt område må en af metoderne her være at udvide og nuancere kendskabet til det tabuiserede.

Beskrivelsen af en specialklasse og dens ene tåbelige, ækle, styrende, følelseskolde og uempatiske og egocentriske og pyromaniske elev Jeppe samt Negermand, som selvfølgelig er sød på slavemåden, terylinebukser med presfolder, bælte op over maven, store sambasko og en lus (arvet fra sin far), som han kalder på med et ritualiseret ur-stammeråb, er totalt eenøjet, floskelagtig og unuanceret. Det bliver hermed et mytoficerende, fastlåst billede af specialklassebørnene, som "de andre" og "anderledes" og hermed er I i høj grad med til at fastholde et tabu."

Eva Langballe bad herefter lytternes og seernes redaktør om at tage sagen op.

Jeg har nu gennemgået sagen og afleverer hermed min indstilling:

Specialklassen er en fiktiv børneserie, der med udgangspunkt i de to drenge, satirisk belyser nogle af de svære ting, som børn kan komme ud for.

I DRs programetik står der bl.a. om satire:

"DR overvejer hver enkelt udsendelse og program nøje og er opmærksom på:

- *At konteksten skal være klar og fremgå klart for seerne, lyttere og brugere.*
- *At undgå at være unødigt ondsksfuld eller ydmygende over for en person eller en gruppe.*
- *At visse grupper eller emner fordrer ekstra overvejelser. Det gælder fx, når satiren rettes mod minoriteter, eller humoren er baseret på race eller religion."*

DRs børneudsendelser har en lang tradition for at tage fat om forskellige tabuer og den grundlæggende idé med programmet ligger fint i tråd med denne tradition. Intentionen med serien er netop at modvirke diskrimination og mobning. Man prøver med dukkerne at finde en måde at behandle et tabulagt emne på en måde, så det bliver lettere at tage fat på fordommene.

Jeg har intet grundlag for at betvivle, at alle intentioner har været de bedste. Og rækken af positive reaktioner på serien tyder også på, at langt de fleste også har forstået den, sådan som den var tænkt.

De udsendte første ni afsnit af serien har ikke et indhold, der giver grundlag for at foreslå serien stoppet eller for at foreslå, at DR beklager serien endsige enkelte af dens afsnit.

Det er imidlertid bekymrende, at der er en gruppe - herunder også folk med pædagogisk erfaring og indsigt i de konkrete problemer - som har en helt anden oplevelse af, hvordan børnene forstår serien. Selvom kritikerne i vidt omfang fejlfortolker og misforstår seriens intentioner, har deres kritik trods alt en sådan karakter og alvor, at den bør give anledning til særlig eftertanke.

Der er derfor grund til at overveje, om intentionerne bag serien kan tydeliggøres. Redaktionen oplyser i den forbindelse, at man på baggrund af kritikken vil ændre seriens navn og at man i de kommende afsnit vil justere tonen, så man lægger yderligere vægt på styrkerne hos hovedpersonerne.

Redaktionen har samtidig sagt at afprøve de vægtigste kritikpunkter på børn fra seriens målgruppe. DR har således lavet en kvalitativ undersøgelse, som viser, at serien rammer sin målgruppe, at målgruppen forstår humoren og i øvrigt synes, at Osman og Jeppe er sjove.

Konklusion:

De udsendte første ni afsnit af serien har ikke et indhold eller en hensigt, der giver grundlag for hverken at stoppe eller beklage serien. Kritikken viser imidlertid, at flere - også fagfolk - har misforstået seriens intentioner. På den baggrund har DR taget skridt til at ændre titlen og til at justere tonen i de kommende afsnit. Denne delvise imødekommelse af kritikken er en rimelig udgang på diskussionen.

Jacob Møllerup, 15. marts 2010